

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofci Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2022, în cauza penală în privința lui

Macarevici Anatolie XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.10.2020-09.04.2021;

Instanța de apel: 18.05.2021-07.06.2022;

Instanța de recurs: 12.08.2022– 01.02.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 09 aprilie 2021, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală*, Macarevici Anatolie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 349 alin.(1¹) lit. c) Cod penal, la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Tertiuc Dumitru în privința inculpatului, privind repararea prejudiciului a fost admisă parțial, cu încasarea de la Macarevici Anatolie a sumei de 2 500 lei cu titlu de prejudiciu material și 25 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în total fiind încasată suma de 27 500 lei.

A fost dispusă încasarea din contul lui Macarevici Anatolie în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 448 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt* că, inculpatul Macarevici Anatolie, conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor sale, pe 07 iunie 2020, orele 21:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în regiunea strada Alecu Russo intersecție cu strada Nicolae Dimo din municipiul Chișinău, urmărind scopul sistării activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere, intenționat i-a aplicat o lovitură în regiunea feței subofiterului superior al BPRO al DP mun. Chișinău, Tertiuc Dumitru, care era îmbrăcat în uniformă și își exercita atribuțiile de serviciu în vederea curmării unei infracțiuni, cauzându-i dureri fizice.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *în drept* că, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.349 alin.(1¹) lit. c) Cod penal – *aplicarea violenței*

nepericuloase față de persoana cu funcție de răspundere în scopul sistării activității ei de serviciu.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, procurorul a declarat apel prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului și admiterea acțiunii civile.

În motivarea apelului declarat, procurorul a indicat că, așa cum denotă conținutul hotărârii judiciare la alegerea naturii și cuantumului pedepsei, instanța a reținut și concluzionat că „potrivit caracteristicii eliberate de Primăria comunei XXXXX, raionul Dondușeni, inculpatul este caracterizat pozitiv, cu caracter liniștit.

În familie și societate are un comportament bun, plângeri și adresări pe seama acestuia în Primăria comunei XXXXX nu au parvenit”.

Luând în considerație circumstanțele constatate supra și ținând cont de acordul inculpatului de a executa pedeapsa cu munca neremunerată, instanța de judecată ajunge la concluzia că inculpatul urmează a fi supus reeducării prin aplicarea în privința sa a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

A opinat acuzarea precum, că, în rezultatul coroborării circumstanțelor de fapt și drept menționate, în cazul expus instanța a emis o sentință contrară prevederilor art.art.16, 61 și 75 Cod penal, astfel încât vinovatului nu i-a fost aplicată o pedeapsă rezonabilă, capabilă a asigura cu certitudine scopul legii penale în restabilirea echității sociale, corectării condamnatului și prevenției săvârșirii de noi infracțiuni.

În sprijinul concluziei enunțate, s-a invocat că, prin fapta sa infracțională, inculpatul Macarevici Anatolie, sfidând faptul aflării sale în public, a comis lovirea funcționarului de poliție în uniformă de serviciu, aflat în exercitarea atribuțiilor oficiale, afectând astfel esențial relațiile sociale cu privire la activitatea normală organelor puterii de stat și sănătatea persoanei, în condițiile în care, anterior, fusese deja condamnat conform art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal la pedeapsă cu amendă dispusă prin sentința Judecătorei Drochia (sediul central) din 03 septembrie 2019, fapt ce denotă lipsa intenției acestuia în corectarea comportamentului ilegal în baza unei pedepse neprivative de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2022, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procuror și menținută sentința.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată, aplicându-i-se o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise, circumstanțe ce au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

La caz, instanța de apel a indicat că, instanța de fond a apreciat corespunzător circumstanțele reale și personale ale inculpatului și a stabilit o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

Astfel, instanța de apel a indicat ca circumstanțe atenuante conform art.76 Cod penal, în privința inculpatului, căința activă și drept circumstanțe agravante, potrivit art.77 Cod penal - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost

condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, important fiind faptul că antecedentele penale sunt stinse.

În funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunea prevăzută la art.349 alin.(1) Cod penal, este o infracțiune din categoria celor mai puțin grave.

Prin urmare, argumentele invocate de procuror în apelul depus nu pot fi reținute ca plauzibile.

Reieșind din circumstanțele cauzei, anume că inculpatul a recunoscut vina, judecarea cauzei a avut loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art.364¹ Cod de procedură penală, căința sinceră și faptul că infracțiunea comisă face parte din categoria celor mai puțin grave, parte vătămată nu are pretenții materiale sau morale față de inculpat, ținând cont de scopul pedepsei penale, instanța de apel a considerat că, instanța de fond, întemeiat și motivat a aplicat față de Macarevici Anatolie pedeapsă sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

5. Procurorul declară recurs împotriva deciziei instanței de apel, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel într-un alt complet.

În motivarea recursului acuzarea invocă precum că, decizia instanței de apel este neîntemeiată deoarece, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, pronunțând o decizie de condamnare la pedeapsă cu suspendarea executării pedepsei pentru comiterea a unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, aplicarea violenței nepericuloase pentru viață și sănătate față de persoana cu funcție de răspundere în scopul sistării activității lui de serviciu și schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane, restabilirea echității sociale.

În viziunea acuzării, instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de circumstanțele constatate în cadrul examinării cauzei și anume, de faptul că inculpatul, prin acțiunile sale intenționate a comis o infracțiune cu un grad prejudiciabil sporit, manifestate prin aplicarea violenței nepericuloase pentru viață și sănătate față de persoana cu funcție de răspundere în scopul sistării activității lui de serviciu și schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența, fiind periclitată ordinea de drept.

La fel, mai invocă procurorul că, dispoziția art.90 Cod penal obligă instanța de judecată să indice expres în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, care nici nu este motivat de către instanță, care se limitează doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante.

Într-o altă ordine de idei, acuzarea menționează că, instanța de apel a ignorat prevederile art.75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui cod.

Raportând la aspectele de individualizare a pedepsei, reieșind din cerințele legislației penale referitor la aceasta, apreciind circumstanțele cauzei penale și a

faptelor imputate, consideră procurorul oportună evaluarea juridică, socială a acțiunilor acestuia, sub aspectul prejudiciului cauzat relațiilor sociale ocrotite de legea penală, pentru încălcarea cărei a fost adus în fața instanței de judecată.

Prin urmare instanțele inferioare nu au ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea lor, de personalitatea lui, pronunțând hotărâri neîntemeiate.

Totodată, consideră că, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază faptele social periculoase încă de la momentul descoperii lor cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Conform textului art.90 alin.(1) Cod penal, instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motive care trebuie arătate în decizie.

În plus la cele menționate, instanța de judecată va ține cont de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc.

Ținând cont de cele expuse precum și faptul că, instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art.90 alin.(1) Cod penal, aceasta greșit a conchis că, este posibilă corectarea inculpatului, fără a fi izolat de societate.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 11) Cod de procedură penală, avocatul Marinescu Dumitru în numele inculpatului, a depus referință, expunându-și opinia asupra recursului declarat de procuror, menționând că acesta urmează a fi respins.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele din dosarul cauzei, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal reține că, recurentul critică decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei, temeiul pentru recurs care este prevăzut la pct.6 alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul

penal constată că acest temei nu și-a găsit confirmare în speța dedusă judecății.

În acest context, Colegiul penal menționează că, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele regulilor stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane. Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal consideră că, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, prima instanță cât și instanța de apel au acordat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal, totodată că inculpatul și-a recunoscut vina este caracterizat pozitiv, anterior nu a mai comis alte infracțiuni, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, a restituit prejudiciul părții vătămate, cât și de atitudinea acestuia față de cele săvârșite, ținând cont și de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia cât și a altor persoane.

Colegiul penal mai reține și faptul că, la emiterea hotărârilor, prima instanță și instanța de apel au ținut cont și de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează că, în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

Astfel, Colegiul penal reține că, instanța de fond a aplicat inculpatului Macarevici Anatolie o pedeapsă sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul

comunității, pedeapsă susținută și de instanța de apel.

Procurorul, în recursul său însă, invocă aplicarea incorectă a prevederilor art.90 Cod penal, menționând că, instanțele inferioare nu au ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea lor, de personalitatea lui, pronunțând o hotărâre neîntemeiată. Mai mult, instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii.

Analizând decizia instanței de apel și sentința, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de procuror în cererea de recurs, or, instanțele ierarhic inferioare au stabilit inculpatului o pedeapsă non privativă de libertate și nici nu au aplicat prevederile art.90 Cod penal. Adică, criticile aduse în recursul ordinar sun absolut irelevante, iar instanța nu este în drept să stabilească din oficiu alte temeiuri pentru casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare.

În consecință, Colegiul penal opinează că, argumentele punctate în cererea de recurs nu sunt relevante la prezenta speță, pedeapsa aplicată inculpatului fiind individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale, fapt ce impune concluzia de inadmisibilitate a recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Macarevici Anatolie XXXXX*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 februarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie